

Saksprotokoll

Arkivsak-dok. 23/23673
Saksbehandler Rune Baklien

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	08.05.2024	25/24

Grunngitt spørsmål fra Nina Maksimovic (AP) - gjenkjøpsavtale og økt basistilskudd for fastleger

Kommunestyret har behandlet saken i møte 08.05.2024 sak 25/24

Møtebehandling

Spørsmålets ordlyd:

Da Arbeiderpartiet og Senterpartiet overtok regjeringskontorene for litt over to år siden, overtok man en fastlegeordning i krise. Det har vært en viktig prioritet for regjeringen å gjøre noe med det, og satsing på vår felles helsetjeneste har gitt resultater. I fjor sommer var det 228.000 innbyggere uten fastlege, mens nå er det gått ned til 181.000 innbyggere. Dette skjer til tross for at Norge har tatt imot over 75.000 flyktninger fra Ukraina, hvorav de fleste også har krav på fastlege. Det har skjedd fordi regjeringen har styrket fastlegeordningen med over en milliard og bedret muligheten for spesialisering av allmennleger.

Kommunene har det overordnede ansvaret for å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester til dem som oppholder seg i kommunen. Fastlegeordningen inngår i dette ansvaret. Fastlegekrisen har ikke rammet Lillestrøm kommune hardest. Men vi har absolutt våre utfordringer.

En undersøkelse blant fastleger i Lillestrøm viser at et flertall av legene svarer at de har de siste seks måneder vurdert å slutte som fastlege på grunn av arbeidspress i jobben. Kun en fjerdedel av legene ser for seg at de er fastleger om fem år, dersom arbeidssituasjonen fortsetter som nå.

I januar 2023 behandlet kommunestyret en strategi for legetjenesten i kommunen. Strategien skal følges opp årlig både gjennom budsjett og virksomhetsplaner. Kommunen har allerede rekrutteringssvikt i legetjenesten, og må jobbe for å rekruttere nye leger og beholde de etablerte legene i tjenesten.

En ting som etterlyses er gjenkjøpsavtale for fastleger. Dersom kommunen inngår gjenkjøpsavtale med de som har fastlegepraksis vil det være et virkemiddel for å få eldre, erfarne fastleger til å stå lenger i jobben, fordi de har en garanti om at praksisen blir overtatt av noen når de slutter. Videre er det et ønske fra fastleger å få økt basistilskudd, slik at man kan redusere listene noe. Dette er et virkemiddel som flere kommuner har tatt i bruk.

Andre virkemidler kan være å ha nok tilgjengelige ALIS-stillinger som kan garantere yngre/nye leger et strukturert utdanningsløp som fører til ferdig spesialitet i Allmennmedisin, i tillegg til å tilby kommunale fastlegehjemler med fastlønnsavtaler. Et alternativt virkemiddel for å rekruttere leger i til fastlegeyrket i kommunen vår vil kunne være å tilby kompetanseutviklende midler som forskningsmidler/PhD-stillinger i regi av kommunen.

Fastlegeordningen er helsetjenestens førstelinje, og selve grunnmuren i vår felles helsetjeneste. I strategien for legetjenester i kommunen står det at man skal vurdere behovet for ytterligere målrettede tiltak for å stabilisere fastlegeordningen.

Spørsmål til ordfører:

Vil ordfører ta initiativ til at vi får en sak med vurdering av gjenkjøpsavtale og økt basistilskudd for fastleger til politisk behandling i tillegg til andre forslag som kan styrke fastlegeordningen i kommunen ytterligere. Dersom svaret er positivt, når kan det forventes at vi får en slik sak?

Ordførers svar:

Ordfører har fra kommunedirektøren fått opplyst at det ikke har vært utfordringer med å rekruttere til ledige fastlegehjemler i Lillestrøm det siste året. I tråd med Strategi for legetjenesten har kommunen jobbet målrettet for å øke rekruttering. Tiltakene inkluderer en tydelig ALIS-ordning, styrket LIS1 tjeneste, samt dialog og tilrettelegging for vikarer i fastlegeordningen.

I en undersøkelse blant fastlegene i 2022 har ordfører fått opplyst at det ble gitt tilbakemelding på hvilke tiltak som var viktigst for dem at kommunen jobber videre med. Disse var (i prioritert rekkefølge) følgende:

1. Økt basistilskudd
2. Mindre lister
3. Tid til faglig oppdatering
4. Lett tilgang på vikar
5. Tilskudd til etterutdanning
5. Gjenkjøpsavtaler

Regjeringen bevilget i 2023 midler for økning av basistilskudd i fastlegeordningen, som for Lillestrøm kommune utgjorde en økning på 11,4 millioner kroner med helårsvirkning. Når det gjelder mindre lister, så har ordfører fått opplyst at kommunen aldri har avslått et ønske om reduksjon av listestørrelse, og jobber for å sikre god kapasitet i ordningen slik at listereduksjon er mulig.

En gjenkjøpsavtale betyr at kommunen skal betale for hele eller deler av praksisen til en avtroppende lege, hvis det etter utlysning ikke blir overtakelse av praksisen fra en ny lege. Dette betyr i realiteten at praksisen ikke har en markedsverdi. I Lillestrøm kommune erfares det at vi ikke har rekrutteringsutfordringer og det er et marked for omsetning av praksiser. Det jobbes målrettet med å opprettholde og øke rekrutteringen – og dermed også verdien i fastlegepraksisene.

I ny rammeavtale mellom Legeforeningen og KS (ASA 4310), er det bestemt at hvis en utlyst hjemmel ikke får kvalifisert søker etter tre utlysninger, så vil hjemmelen tilfalle kommunen uten vederlag. Dette tilsier at bruk av gjenkjøpsavtaler bør vurderes svært nøye før det benyttes som virkemiddel.

Slik ordfører vurderer det så vil det i tråd med undersøkelsen blant fastlegene i 2022, være et mer målrettet tiltak å arbeide for rekruttering, opprettholde verdien av fastlegehjemler i markedet, tilrettelegge for faglig oppdatering og legge til rette for etterutdanning og forskning

blant fastlegene. I legenes samarbeidsutvalg, som er en møtearena for representanter fra fastlegene og kommunen, ble det i april avtalt å gjøre en ny fastlegeundersøkelse sommeren 2024.

Ordfører er gjort kjent med at kommunedirektøren i løpet av høsten 2024 vil fremme en orienteringssak til politikken om utfallet av den nye fastlegeundersøkelsen. Videre vil det i tråd med tiltak i Strategi for legetjenesten, også fra kommunedirektørens side bli utredet muligheter for etablering av kommunalt fastlegekontor. Eventuelle økonomiske konsekvenser vil i så fall måtte ses i sammenheng med helhetlige prioriteringer i budsjettprosessen og endelig budsjettbehandling i kommunestyret.